Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 79. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 7-го КВІТНЯ 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, APRIL 7, 1977 No. 79. VOL. LXXXIV.

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНС ВІДБУВ ЧЕРГОВІ НАРАДИ

Джерзі Сиі. — Загальний огляд минулорічної активности та перевірка її сучасного стану і пляни на ближчу і дальшу мету були предметом чергових нарад Головного Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу, які відбулися тут в приміщеннях Головної Канцелярії в пополудневих годинах минулого понеділка, 4-го квітня. В нарадах взяли участь усі екзекутивні урядовці: головний предсідник Йосип Лисогір, який наради відкрив і ними проводив, заступник головного предсідника д-р Іван Флис, головний директор на Канаду сенатор Павло Юзик, заступниця головного предсідника пані Марія Душник, головний секретар Володимир Сохан, який протоколував перебіг нарад, головний касир пані Уляна Дячук та головний організатор Степан Гавриш і ред. Антін Драган. Після схвалення порядку нарад та прийняття протоколу з попереднього засідання, приступлено до звітування, яке започаткувала традиційно пані Уляна Дячук, головний касир.

Звіт головного касира Уляни Дячук

Минулий 1976 рік ми замкнули зі сумою майна у висоті $ 41,150,402.04, виказуючи його зріст на $1,112,431.46. Всіх прибутків було на суму $6,016,949.00, отже на $488,374.00 більше, чим попереднього року. Хочу підкреслити, що сума всіх зібраних вкладок дала $3,025,484.57, себто на $12,892.00 більше, чим рік раніше і була найбільшою в історії нашої організації.

Інвестиції принесли відсотків на суму $1,919,484.48, що становить $ 407,938.00 більше від попереднього року. Цей зріст завдячуємо, поперше, фактові, що УН Корпорація Дому УНСоюзу заплатила відсотки в сумі $ 263,017.00 від позички за другу половину 1973 року, як також вищим відсоткам від нових інвестицій в бондах. Всі інвестиції, по потрученні видатків, дали пересічні відсотки $ 4,18% (рік раніше 3.77%).

Видатки за 1976 виносили $ 4,904,517.82, на $ 123,490.00 менше, чим рік раніше. Збільшилися кошти адміністрації, платні, забезпечення, а дещо впали виплати вивінувальних грамот і посмертних допомог.

Союзівка

Прибутки Союзівки дали суму $ 415,756.17 на $40,856.38 більше від попереднього року, але в тім самім часі видатки збільшилися на суму $56,553.00 в порівнянні з 1976 роком та дали суму $475,151.87. Коли не брати до уваги виплати на перебудови, то різниця у видатках між роками: 1975 і 1976 була $32,083.89, на що спричинилися в першій мірі вищі кошти за харчі тощо.

Видавництво

Всіх прибутків у „Свободі" було $566,512.88. Порівнюючи їх з попереднім роком, вони збільшилися на приблизно $61,000.00. Видатки дали загальну суму $568,778, отже також збільшилися на $61,000, а Союз виплатив „Свободі" суму $302,200.00, на $49,000.00 більше, чим в 1976 році. Значно зросли видатки друкарні (14,300), поштової висилки (12,000), матеріялів — папір (28,000).

Підсумки за два місяці

На сьогоднішній день ми ще не вспіли замкнути книжок за березень. За два місяці цього року. Майно УНСоюзу зросло на $260,814.00 та дало суму $41,411,216.03.

Вкладок зібрано на сьогоднішній день на суму $806,310.00, що є на $17,000.00 менше чим в тім самім часі 1976 року.

УН Корпорація Дому УНС

З кінцем року ми почали були акцію збірки позичок від членів, за які видаємо боргові зобов'язання. Ця акція в перших двох місяцях року була дуже успішна, бо за цей час вплинуло позичок на суму майже $1,000,000.00, а на сьогоднішній день сума новоодержаних позичок в 1977 році виносить $1,122,800.

Хоча дальше приймаємо пози$ 402 036 и. не

(Закінчення на стор. 3-ій)

САДАТ ХОЧЕ АМЕРИКАМСЬКОЇ ЗБРОЇ, ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПЕРЕД СОВЄТСЬКОЮ ЗАГРОЗОЮ

Вашінґтон. — В останній день нарад з президентом Джіммі Картером і членами його уряду, єгипетський президент Анвар ель-Садат у вівторок, 5-го квітня, переконував Президента і секретаря оборони Гарольда Бровна, щоб Америка продавала Єгиптові більшу кількість зброї, зокрема літаки типу „Ф-5Е", покликаючись на совєтську загрозу для цілої Африки. Згідно з речниками американського уряду, Садат кількакратно і в драматичний спосіб описував пляни Москви і Гавани мілітарно проникнути в усі частини африканського континенту, зазначуючи, що ці пляни створюють небезпеку для таких держав як Єгипет, Судан, Заїр, як теж підкреслював, що Совєтський Союз і Куба вже мають значні впливи в таких країнах, як Анґоля, Сомалія, Мозамбік, Етіопія, Лівія тощо. Єгипетський президент сказав, що Москва напевно допомагає катанґським повстанцям у їхній інвазії Заїру з території сусідньої Анґолі, де при владі є марксистський уряд, встановлений з допомогою кубинських військових частин і совєтської зброї. Американська військова допомога Єгиптові конечна, щоб запобігти поширенню комунізму на цілу Африку — сказав президент Садат.

Джоді Повелл, пресовий секретар Білого Дому, підсумовуючи наради Садата з президентом Картером та іншими членами уряду ЗСА, сказав на пресовій конференції, що Америка і Єгипет „стурбовані ситуацією в Африці" та стоять на принципі, що непорозуміння на тому континенті повинні бути полагоджені „мирним способом і без втручання не-африканських потуг", але — як зазначують коментатори — Повелл не назвав поіменно ні Совєтського Союзу, ані Куби.

Повелл заявив, що президент Картер і президент Садат обговорювали питання продажу зброї Єгиптові „дуже загальниково", додаючи, що не можна сподіватися, що в близькому майбутньому „западуть якісь конкретні рішення чи зобов'язання в цій справі". Він підкреслив, що уряд президента Картера може погодитися на продаж зброї Єгиптові тільки після того, як на це дасть свою згоду Конґрес.

Протягом дводенних нарад президента Садата з членами уряду ЗСА були заторкнені теж питання майбутньої долі палестинських арабів, справа арабсько - ізраїльських кордонів, поновне скликання Женевської конференції для полагодження конфлікту на Близькому Сході і питання участи в тій конференції Палестинської Визвольної Організації (ПВО).

СЕН. ПЕРСІ ІНТЕРВЕНІЮЄ В ОБОРОНІ РУДЕНКА І ТИХОГО

Вашінґтон. — Сенатор Чарлс Персі із стейту Іллінойс, відомий зі своїх частих виступів в обороні людських прав в СССР, заявив у вівторок, 5-го квітня, що він звернеться безпосередньо до совєтського амбасадора в ЗСА Анатолія Добриніна в справі Миколи Рудента і Олексія Тихого, голови і члена київської Української Групи слідкування за порушеннями Гельсінкських угод в СССР, яких совєтські власті заарештували минулого лютого. Як відомо, Руденка перевезено під кінець березня до Донецька, де, згідно з вістками з України, власті приготовляють судову розправу над ним і Тихим, звинувачуючи їх в кримінальній злочинності.

Сен. Чарлс Персі.

Сен. Персі заявив в пресовому комунікаті, що його заплянована безпосередня інтервенція в А.Добриніна „є в рамках всіх інших заходів в обороні Руденка і Тихого''. Його асистент, поінформував про висланий минулого понеділка лист в цій справі до Леоніда Брежнєва, заініційований сенаторами Генрі Джексоном і Ричардом Швайкером, під яким підписалося 28 американських сенаторів. Сен. Персі, мавши на увазі безпосередню інтервенцію в А.Добриніна, не підписав цього листа, хоча погоджується вповні з його змістом, заявив асистент.

„Американський нарід — сказав сен. Персі у своїй заяві — глибоко затурбований трактуванням совєтських громадян, які насмілюються обстоювати людські права. Я уважаю, що ми мусимо вчинити все, що можливо, в кожний можливий спосіб, щоб довести це до відома совєтів''.

СЕКРЕТАРІЯТ СКВУ ВІДБУВ ПЛЕНАРНУ СЕСІЮ

Торонто (ІС СКВУ) — В днях 19-20 березня 1977 р. відбулася тут XI Пленарна Сесія Секретаріяту СКВУ, в якій взяло участь 31 член Секретаріяту з Канади, ЗСА та Европи. Наради відкрив і ними проводив о. митрат д-р Василь Кушнір, президент СКВУ.

З нагоди Пленарної Сесії відбулися також засідання членів СКВОР і засідання Світової Ради Суспільної Служби.

Діяльність СКВУ в 1976 р.

У звіті Президії Секретаріяту СКВУ Микола Плав'юк, перший заступник президента СКВУ, подав, що діяльність Президії Секретаріяту СКВУ проходила успішно, згідно з пляном праці, схваленим X Пленарною Сесією СКВУ в лютому 1976 р. Президія відбувала щотижневі „робочі зустрічі" і формальні засідання в бюрі СКВУ в Торонто. Постійну працю виконували: Центральне Бюро в Торонто — керівник Люба Ткаченко і Бюро СКВУ в Ню Йорку — керівник Андрій Семотюк. Видано два числа Вісника СКВУ, сім пресових комунікатів і чотири звернення Президії Секретаріяту СКВУ чи Комісії Прав Людини СКВУ. Поважні ускладнення довели під кінець року до резиґнації з члена Президії д-ра Юрія Даревича, керівника Інформаційної Служби СКВУ, та резиґнації Андрія Семотюка, керівника Бюра СКВУ в Ню Йорку.

М. Плав'юк підкреслив, що головна діяльність СКВУ в 1976 р. проходила під гаслом „За Свободу Віри і Церкви в Україні". До успішної реалізації цієї акції багато причинилися відпоручники Українських Церков до Президії і Секретаріяту СКВУ. Акцію унапрямлювала Комісія Прав Людини СКВУ, а потрібні матеріяли виготовляла Інформаційна Служба СКВУ. Різні матеріяли, розповсюджені масовим тиражем, впливали на публічну опінію західніх країн. Меморіял до Генерального Секретаря ООН, зустріч представників Українських Церков з головою Комісії Прав Людини ООН, виступи пастора М. Бурдо та інші акції поставили проблематику переслідування Українських Церков і вірних на міжнародну площину.

Дальшими акціями були: допомога в організації поїздки Леоніда і Тетяни Плющів по північно-американському континенті; звернення до української спільноти належно вшанувати 50-ліття смерти сл. п. Симона Петлюри; переведення інформаційної акції під час Олімпіяди в Монтреалі, неофіційна участь та інформаційна акція на конференції ООН „Габітат" у Ванкувері.

По лінії зовнішніх зв'язків затіснено контакти з балтийськими і білоруським світовими конгресами на базі співпраці над оформленням документації про деколонізацію СССР.

Пророблено вичерпні старання в справі акредитації СКВУ в „неурядових організаціях" ООН і акредитації Інформаційної Служби СКВУ в Бюрі Публічної Інформації ООН. Ці старання ще не закінчилися успішно і дальше продовжуються.

На внутрішньому відтинку Президія Секретаріяту СКВУ старалася полагодити справи центральних представництв на терені Великої Британії і Південної Америки. З ініціятиви ЦеСУС і при співпраці головних проводів СУМ, Пласт і ОДУМ відновлено діяльність Конференції Українських Молодечих Організацій. Бюро СКВУ розіслало до країн українського поселення педагогічні матеріяли СКВОР. Перевірка виказала, що на 107 членських організацій, 42 тратять членські права в СКВУ до часу полагодження членських вкладок.

Д-р Франко Мартинюк, скарбник СКВУ, представив фінансову аналізу СКВУ за роки 1974-76. Зазначуючи, що рівень функціонування СКВУ залежить від спроможности фінансувати різні проекти. В результаті, дефіцит за 1974-76 рр. виносить понад 30,000.00 дол. Бюджетові зобов'язання і членські вкладки часто не були своєчасно сплачувані квартально, а деякі організації зовсім занедбали членські обов'язки. Українські Церкви багато допомогли у переведенні збіркових кампаній, пов'язаних з „Місяцем СКВУ", а українська громада в Канаді дала багато більший вклад, як передбачував фінансовий плян.

Василь Кирилюк, 3-ій заступник президента СКВУ, представив фінансове зіставлення за 1976 рік. Загальні видатки за 1976 р. становлять суму 120,312.43 дол., а прибутки 99,922.75 дол. З терену поодиноких країн одержано такі суми на діяльність СКВУ: Канада — 57,735.70 дол.; ЗСА — 25,959.36 дол.; Европа — 3,340.39 дол.; Австралія — 1,573.94 дол.

За Фінансову Комісію СКВУ звітував її голова, д-р микола Кушпета. Мгр

(Закінчення на стор. 3-ій)

Брежнєв злагіднює своє становище до американсько-совєтських переговорів, висловлює надію на порозуміння

Москва. — Генеральний секретар ЦК КПСС Леонід Брежнєв, виступаючи у вівторок, 5-го квітня ц.р. на обіді в честь кубинського диктатора Фіделя Кастра, перший раз після провалу переговорів про скорочення стратегічної зброї в Москві зайняв становище до тієї справи і висловив надію, що в майбутньому можна буде досягнути порозуміння, якщо З'єднані Стейти Америки „шукатимуть обопільно сприємливої розв'язки не на словах, а на ділі". У своєму першому публічному виступі після візити державного секретаря ЗСА Сайруса Венса в Москві, 70-річний совєтський верховода, намагався звалити вину за неуспішні переговори на ЗСА, але рівночасно залишив відкритою можливість в будучому позитивно полагодити започатковані в березні справи, чи — як він висловився, — направити відносини і продовжувати розмови про підписання нового договору про скорочення стратегічної зброї. „Об'єктивно говорячи, — казав Леонід Брежнєв, — існує під теперішню пору радше позитивна база для совєтсько-американської співпраці. Цю базу треба тільки зміцнити і поширити. Але останні зв'язки і розмови показали, що ми не йшли вперед, а наші партнери втратили конструктивний підхід і досі обороняли тільки однобічну позицію". Кореспонденти і політичні спостерігачі вважають, що виступ Брежнєва був неначе відгомоном на пресову конференцію міністра закордонних справ СССР Андрея Громика, на якій він критикував позицію американської делеґації, яка, мовляв, не брала під увагу існуючої реальної дійсности і діяла дуже однобічно.

Більша частина промови Брежнєва була присвячена проблемам „третього світу". Він відкинув здогади, що країни Азії, Африки і Південної Америки є ареною ривалізації між соціялістичними і капіталістичними країнами, а зглядно між Совєтським Союзом і З'єднаними Стейтами Америки.

На обіді виступив також Фідель Кастро, який, як і Ніколай Подгорний, відбував недавно поїздку по країнах Африки. Він, не згадуючи президента Картера поіменно, заявляв, що „лідери імперіялістичного світу говорять тепер з подивугідним лицемірством про людські права. Щоб було ясно, вони думають про права для буржуазії". — мовив диктатор Куби.

СССР допомагає катанґським партизанам — твердить Кіссінджер

Вашінґтон. — Колишній державний секретар Генрі Кіссінджер у вівторок, 5-го квітня, заявив, що уряд президента Джіммі Картера повинен прикладати менше уваги „реторичним змаганням" із Совєтським Союзом щодо причин провалу недавніх переговорів в справі обмеження стратегічної атомової зброї, натомість зайняти гостріше становище відносно інвазії Заїру катанґськими повстанцями з території сусідньої Анґолі, яка — на думку Кіссінджера, — „не могла розпочатися і не може продовжуватися без матеріяльної підтримки або згоди Совєтського Союзу, не зважаючи на те, чи кубинські військові частини дійсно брали участь".

Промовляючи в Джорджтавнському університеті (це був його перший публічний виступ від часу коли він перестав бути державним секретарем), Кіссінджер сказав, що напад на Заїр розпочався з території Анґолі, зазначуючи, що в Анґолі марксистський уряд прийшов до влади з допомогою совєтської зброї і кубинських військових частин. Він заявив, що якщо різні непорозуміння в південній частині Африки далі будуть „розв'язані за допомогою зброї, доставленої зі зовні", то в тій частині світу може розгорітися расова війна, яка матиме дуже небезпечні наслідки для цілого світу.

Кіссінджер сказав, що уряд президента Картера мусить довести до відома Москви, що ЗСА не дозволять на те, щоб Совєтський Союз використовував політику детанту для поширення своїх впливів на всі обшири. Колишній державний секретар закликав Президента висловити гострий протест проти військового вмішування Москви у справи Заїру, подібно як це зробив попередній президент Джералд Форд, коли СССР і Куба допомагали марксистській фракції в Анґолі.

Під час своєї промови Кіссінджер теж закликав населення ЗСА підтримувати старання уряду президента Картера довести до підписання нового договору із СССР відносно обмеження стратегічної атомової аброї, але натякнув, що способи, якими Президент хоче довести до того договору, можуть бути неефективні. Він вважає, що такі „делікатні справи", як обмеження зброї, повинні бути обговорені спеціялістами, а не насвітлені наперед на пресових конференціях, як це робить президент Картер. Кіссінджер теж натаврував Москву за відкинення пропозиції ЗСА та за постійні і безпідставні закиди, що Америка цими пропозиціями ніби старалася здобути для себе „однобічну користь".

Інж. Юрій Денисенко очолив нову управу Союзу Українців Австралії

Сідней, Австралія. — Український тижневик „Вільна Думка" інформує, що у висліді делеґатського З'їзду, який відбувся тут в днях 29 і 30-го грудня м.р., обрано новий громадський провід Союзу Українських Організацій Австралії (СУОА) управу якого очолює інж. арх. Юрій Денисенко. Крім нього до управи входить ще: Юрій Дехніч, інж. Вячеслав Спесивий, мґр Степан Балко, д-р Михайло Чигрин, адв. Роман Дехніч, адв. Юрій Вовк, мґр Богдан Гузій, балетмайстер Наталія Тиравська й учителька Вікторія Гаврилів. До Контрольної комісії увійшли: Микола Свідерський (голова), Богдан Ґут, Іван Жестовський — члени. У з'їзді взяло участь 48 делеґатів: 25 від українських громад і 23 від організацій. З'їздом проводила президія: мґр Б. Назар — голова, Сергій Цимбалюк — заступник голови, д-р М. Чигрин і О. Татарський — секретарі; почесна президія: оо. І. Шевців (УКЦ), протопр. О. Пігулевський (УАПЦ), протопр. А. Стришинський (УПАЦ) та бувші голови СУОА: проф. М. Шеґедин, інж. Б. Шемет, і пані Л. Гаєвська-Денис.

З'їзд виніс ряд резолюцій й постановив домагатися звільнення з ув'язнення Валентина Мороза, Юрія Шухевича та всіх українських політичних в'язнів, засуджених совєтськими судами за переконання.

Генерал Ґудпастер буде командантом Вест Пойнту

Вашінґтон. — Департамент оборони інформує, що новим директором-командантом Військової Академії ЗСА у Вест Пойнті, Н.Й. буде генерал Ендрю Ґудпастер, колишній головнокомандувач збройними силами Північно — Атлантійського Союзу (НАТО) і колишній дорадник чотирьох президентів ЗСА, який кілька років тому пішов на емеритуру. Це буде перший раз в 174-річній історії Вест Пойнту, що його директором-командантом буде генерал, якого наново покликано до активної військової служби. Однак, члени уряду, включно з секретарем оборони Гарольдом Бровном, зазначили, що Військовій Академії під цю пору потрібний директор покрою генерала Ґудпастера, якого вважають не тільки військовиком але теж і видатним науковцем, щоб наново скріпити престиж Вест Пойнту, який дещо занепав з уваги на те, що протягом кількох останніх років виявлено, що багато кадетів шахрувало під час різних іспитів.

Генерал Ґудпастер, якому минуло 62 роки життя, служив на пості головнокомандувача збройними силами НАТО від 1969-го до 1974-го року, коли той пост зайняв ген. Александер Гейґ. Ґудпастер є одним з основників приватної організації, „Комітету для справ сучасної загрози", який має за ціль доказувати урядовим чинникам і американському загалові, що Америка легковажить військову небезпеку з боку Совєтського Союзу, як теж закликає уряд не допустити до послаблення оборонної спроможности ЗСА. Ґудпастер є членом Американської Ради Безпеки, яка має подібні цілі.

Посадник і радні Філядельфії візьмуть участь у програмі з нагоди уродин В. Мороза

Філядельфія.- — Місцевий Комітет Оборони Валентина Мороза відмітить 41-ші уродини цього ув'язненого історика спеціяльною програмою, яка відбудеться тут в п'ятницю, 15-го квітня, в полудневих годинах біля Індепенденс Голл.

Початок програми заплянований на 12-ту годину вполудне і в ній візьмуть участь мейор Філядельфії Френк Різзо та всі члени міської ради, як в цей день уродин В. Мороза проголосить спеціяльну резолюцію в його обороні і вишле цей документ йому як уродинний подарок.

До ініціятиви місцевого Комітету Оборони В. Мороза, в склад якого входить понад десяток молодих українських жінок і який відомий із ряду ефективних акцій в обороні українських політв'язнів, долучилися Жидівська рада громадських відносин і Комісія Кардинала людських відносин, неукраїнські організації, які рівнож працюють наполегливо в ділянці людських прав.

На суботу, 16-го квітня, Комітет Оборони Мороза заплянував концерт, дохід з якого призначений на оборону українських політв'язнів в СССР та на участь української групи із заходу в Беоґрадській конференції в червні цього року. В концерті, який відбудеться в залі школи св. Йосафата при Діттман і Дісстон вулицях о год. 7-ій вечора, візьмуть участь чоловічий хор „Прометей" під батутою Михайла Длябоги і український танцювальний ансамбль „Волошки" під мистецьким керівництвом Зої Граур-Корсунь.

Комітет Оборони В. Мороза закликає українців Філядельфії і околиць взяти участь в програмі для відмічення уродин В. Мороза в п'ятницю, 15-го квітня, і в концерті в суботу, 16-го квітня, та в цей спосіб причинитися до успіху цієї та інших заплянованих акцій в обороні українських політв'язнів в СССР.

Представники УВУ відвідають ЗСА і Канаду

Ню Йорк. — З Фундації Українського Вільного Університету в ЗСА інформують, що згідно з ухвалою Сенату УВУ з 3-го лютого ц.р., до З'єднаних Стейтів Америки і Канади прибудуть в половині квітня два делеґати УВУ — головний секретар мґр Володимир Дідович і член Товариства Прихильників УВУ о. протопресвітер Палладій Дубицький, які мають за завдання перевести інформації про діяльність університету, його пляни на майбутнє та заохотити українські громади в цих країнах до більшої жертвенности на потреби і реалізацію плянів УВУ. Делеґати, після короткої зупинки в днях 15 і 16-го квітня ц.р. в Ню Йорку, розпічнуть свою поїздку і відвідають місцевості: Бавнд Брук, Чікаго, Ст. Пол, Вінніпеґ, Саскатун, Едмонтон, Монтреаль, Торонто, Гамілтон, Оттаву й інші міста в ЗСА і Канаді.

Голляндія позбулася колишнього КҐБіста

Гага. — Ройтер інформує, що міністерство справедливости Голляндії відмовило права політичного азилю колишньому службовикові КҐБ, який в 1974 р. втік був до Західнього Берліну і від 1975р. перебував на підставі тимчасового документу в Голляндії. Алексей Мяков, якому минув 31 рік життя, намагався одержати політичний азиль в Голляндії, але голляндські чинники відхилили його прохання, мотивуючи це тим, що Мяков, мовляв, не може знайти затруднення і ні одного дня не працював в часі свого однорічного перебування в тій країні. У вівторок, 5-го квітня ц.р. голляндсьва поліція передала Мякова німецькій прикордонній службі тому, що він приїхав до Голляндії на підставі німецького тимчасового пашпорту. Алексей Мяков живе покищо з надходжень за свою книжку „В середині КҐБ'', яку він видав у Великій Британії в 1975році.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Совєтський детант

Чи існує взагалі політика детанту в світі? Так існує — кажуть на Заході і Сході. Зокрема багато говорить про політику „розрядки" і мирного співіснування совєтська урядова пропаганда, яка по своєму намагається інтерпретувати детант, зокрема у теперішній його стадії і у зв'язку з уведенням президентом Картером нових моральних засад в закордонній політиці. В Москві твердять, що пригадування урядом ЗСА про людські права чи звертання уваги на топтання таких прав в Совєтському Союзі є „прямим втручанням Америки у внутрішні справи" чужих держав і що від цього пригадування може потерпіти політика добросусідських взаємин між Заходом і СССР. На жаль, совєтська пропаганда не уточнює де, в якій частині світу, політика детанту діє на практиці. Народи світу — Европи, Близького Сходу, а зокрема Африки, відчувають радше загрозу експансивного тиску совєтської військової машини. СССР посилив свою інфільтрацію в Африці, де намагається здобути контролю над стратегічно важливими морськими шляхами, розбудував свою воєнну базу в Сомалії, збільшив удвоє воєнну фльоту в Індійському океані і, вкінці, вислав до Африки свого високого відпоручника в особі голови Верховної Ради СССР Ніколая Подгорного, який не тільки намагався послабити там американські, британські і китайські впливи, але також підписав цілий ряд корисних для Москви договорів господарського, культурного, а передовсім військового характеру, які, якщо будуть здійснені, спричиняться до розпалу нових льокальних війн на цьому обширі світу і нових жертв у людях. Що така м'ясорубка в країнах Африки підготовляється комуно-російськими авантюрниками свідчить також факт, що до Москви були покликані для консультативних розмов з Леонідом Брежнєвим кубинський диктатор Фідель Кастро, військові частини якого ще й досі перебувають в Анголі і розпалюють новий пожар в молодій країні Заїр, і Ясір Арафат, голова Палестинської Визвольної Організації, за посередництвом якого Москва нав'язувала контакти з підпільними організаціями чорних націоналістів, зокрема в Південній Африці і Родезії, як також в Мозамбіку, та який, щоб приподобатись Совєтському Союзові, проголосив в країні „народну республіку" і завів в країні порядки на совєтський взірець. У Москві недавно побували також провідники партизанських частин Джошуа Нкомо з Родезії і Роберт Мугаба з Південної Африки, які шукають совєтської піддержки не так політичної, як допомоги зброєю і військовим вирядом. Вкінці можна б також покликатись на слова президента Єгипту Анвара ель Садата, який, виїжджаючи з Парижу до Вашінгтону, висловив в розмові з кореспондентами свою турботу совєтською інтервенцією в Африці, кажучи, що, совєти намагаються пенетрувати цілий африканський континент.

На тлі тієї дійсности постає питання: чи дійсно політика детанту корисна для країн вільного світу, чи тільки служить ширмою для Москви у поширюванні її експансії і політично-ідеологічної домінації? Доцьогочасна практика показує, що єдину користь з тієї політики має Москва, яка змагає до поширення своїх впливів у світі і військового зрівняння з американською мілітарною потугою. Так розуміють комуно-російські імперіялісти політику детанту, отже нічого дивного, що вони її обстоюють та прославляють.

На Харківщині знайдено рештки мамонтів

Київська „Радянська Україна" інформує, що з 12-метрової глибини Краснопалівського водного резервуару на Харківщині бульдозер несподівано виступив в ролі палеонтолога, вимивши з піском рештки мамонтів і шерстистих носорогів, які жили на цій території кілька десятків тисяч років тому. Тут також знайдено черепашки молюсків, скам'янілі стовбури дерев і каменя з відбитим на них листям невідомих рослин. За останні роки щастить із знахідками решток доісторичних тварин, як наприклад, під час будівництва великого Сатівського мешканевого масиву викопано рештки первісних зубрів, носорогів, північних оленів та інших стародавніх ссавців. Небавом у Харківському музеї можна буде побачити скелет великого мамонта, що його реконстуйовано з решток знайдених кісток.

ФРАНЦУЗЬКІ ВИБОРИ: ЩЕ ПРО ЕВРОКОМУНІЗМ

(м. б.) — Французькі вибори до міських рад минулого місяця позначились видатним ростом лівих впливів. На 221 міських рад у більших містах Франції — 153 найшлись під контролею коаліції комуністів і соціялістів. Це не відірване явище; подібне сталось і в Італії, де комуністи мають теж перевагу у міських управліннях. В наших очах ці впливи комунізму — це трагічна подія, бо ми все вважаємо еврокомунізм кремлівською затією, яка має на меті поширення комуністичних впливів у Західній Европі. Ми теж не можемо вийти з дива, як то ті французи й італійці такі наївні, що лізуть добровільно у московські тенети.

На ділі справа не така проста. Ні виборці, що голосують в Італії на комуністичний список Белянгуера, ні французи, які віддають голоси на коаліційну листу Мітеранда-Марше, це ледве комуністи того типу, як ми їх собі уявляємо. Вони аж надто добре поінформовані про характер московського комунізму, і вони теж здають собі справу з того, що ждало б їх, коли б вони підпали під контролю Кремля. Голосуючи на комуністичних кандидатів, вони радше виявляють своє негодування проти існуючого режиму, що не ладен розв'язати пекучих потреб національної економіки. Французькі та італійські виборці переконались, що комуністи господарять далеко краще у льокальних самоуправних органах, чим праві елементи, дбають краще про побутові потреби населення і тим з'єднують собі довір'я виборців. Тому існує загроза, що у найближчих французьких парляментарних виборах у 1978 р. ті ж виборці можуть дати комуно-соціялістичному бльокові Мітеранди більшість, і Франція, хоч ще під продеголівським президентом, найдеться під контролею лівого уряду. Було б це трагедією для Франції?

Над тим питанням застановляються нині серйозно члени НАТО, ця можливість турбує зокрема ЗСА, бо виринають серйозні сумніви, чи оборонна коаліція НАТО утрималася б при житті, коли б комуністи мали вгляд у її діяльність. Хоч і італійські комуністи, підтримуючи нині християнсько-демократичний уряд Андреотті, як і французькі комуністи впевняють, що вони за вдержанням баляну між силами НАТО і Варшавського Пакту, який є запорукою безпеки у світі, то все ж західній світ навряд чи повірить таким запевненням національної льояльности комунізму та їх патріотизму.

Західня Европа має сумний досвід із урядами з участю комуністів перед Другою світовою війною, зокрема з урядами „Популярного Фронту" у 1906р. під соціялістом Л. Блюмом, що простелили дорогу легкій перемозі Гітлера над Францією. Але другого боку важко теж прийняти, що чи Белянгуер, чи Марше, знаючи індивідуалізм і свободолюбивість італійського чи французького виборця, могли б зрадити того виборця і загнати його у тоталітарну неволю. Коли б були найменші познаки таких тенденцій, є певним, що той виборець опрокинув би своїх ліпших противників.

Хтось може дивуватись, що соціялісти Франції пішли на співпрацю з комуністами. Коли б французькі комуністи могли піти на співпрацю з Кремлем, то якось важко б прийняти, що соціяліст Мітеранд співпрацював би з ними, коли для московських комуністів соціялісти є небезпечнішим конкурентом і ворогом, чим консервативні праві кола. Так виглядає справа з французького боку. А як мусить дивитися на „еврокомунізм" Кремль?

До ряду „зрадників" одиноко „правовірного" видання марксизму приєднався черговий — „еврокомунізм". Колись першими „зрадниками" були соціялісти з-під стягу Бернштейна і Фабіяністів. Відтак, щоб назвати тільки головних, прийшов Тіто, після нього Дубчек, нині еврокомуністи. Не всі вони виламались з-під команди Кремля з тих самих причин і не всі однаково грізні. Може навіть китайські комуністи не є так небезпечними для Кремля, як ті европейські, що хочуть поєднати, як Дубчек, комуністичні ідеї зі свободою людини.

Виступати з обвинуваченнями проти комуністів, які пропагують свободу людини найважче завдання для Кремля. Як-не-як, Кремль на словах пропагує ту свободу і коли конфлікт зводиться до конфронтації між теорією і дійсністю в цій матерії, як то підтверджує теж велика дразливість Кремля на цьому пункті у зв'язку з акцією президента Картера в обороні людських прав, то це для Кремля більш чим серйозна проблема. Коли президент Картер підносить це питання, то з тим Кремль зуміє упоратись. А коли закиди видвигаються своїми такими европейськими комуністами, то це вдаряє у найчуткішу струну Кремля.

Москва хотіла б за усяку ціну уникнути другої такої конфронтації як із Дубчеком у 1968р. Рішення вислати проти Дубчека збройні сили попередив виїзд цілого Політбюра до Цієрни. Переконування, благання поступитись. Але Кремль не міг поступитись, бо за Прагою пішли б негайно були і Варшава і Будапешт, може і Потсдам, напевне ще відважніше Букарешт. А тоді може і Київ, і Вільно, і Тбілісі відгукнулися би.

Для кого отже поширення еврокомунізму грізніше — для Вашінгтону, чи Москви?. Відповідь мусить бути — для Москви! Коли б в Італії, чи Франції прийшли до влади коаліційні уряди з участю еврокомуністів, то як Москві утримати, Варшаву, Прагу, чи другі сателітські держави від тісніших контактів тих держав із Заходом, коли сателітські держави все ж уважають себе: геополітично і культурно ближчими капіталістичним Парижеві чи Римові, чим Москві?..А чим ближчі були б ті контакти, тим сильніший був би голос за свободу і тим важче було б утримати греблю перед повінню. Подуви свободи сильніші від мурів і танків, і навіть нуклеарних ракет.

А коли б більше свободи у Варшаві і Празі тоді ледве чи можна б удержати заборону проти того, щоб народ утішався більшою свободою і в Києві, і Вильні, і в Тбілісі. Ми захоплюємось поставою президента Картера у питаннях свободи. Не недооцінюємо теж того фактора, що наростає в Европі, який може відіграти дуже важливу ролю у приверненні свободи людині і народам - еврокомунізму. Пригляньмось тому рухові дещо уважливіше і прослідкуймо його, заки відкинемо його вагу з ідеологічних принципів. Комунізм не був нелюдяним заки москалі зробили його звіринним. Намагання привернути йому гуманістичні тенденції можуть вийти нам на користь. А ми повинні доцінювати всякі можливі тенденції, що можуть прийти на рятунок перед загладою для нашого народу, звідки вони не йшли б.

П.Феденко

ПРИДВОРНІ МАЛОРОСІЯНИ

Російські націоналісти, патріоти „єдиної неділимої імперії" (білої або червоної) деколи кажуть, мовляв, українці даремно нарікають на поневолення свого народу під російським режимом, бо відомо, що за влади царів багато „малоросів" стояли на високих посадах в царському уряді. Та й тепер є в Москві в керівництві компартії та уряду люди українського роду, як, наприклад, „президент СССР" — Підгорний („Подгорний"). З того робиться висновок: не треба українцям нарікати на національне поневолення під двоголовим орлом або під червоною п'ятикутною зіркою...

Адже ж „тайний совітник" Юзефович, малорос, написав проєкт указу царського з року 1876, яким заборонено друкувати книжки українською мовою в Російській імперії. Малорос Володимир Родзенко був головою парляменту („Державної Думи") Росії перед революцією 1917 року. В історії 18 і 19 віків знайдете тисячі імен українців, що робили кар'єру в царській адміністрації і заявляли себе „малоросами", противниками „українського сепаратизму". Тому твердження, що малоросіяни впливали чи впливають на політику білої або червоної Росії в інтересі народу, з якого вийшли, не має ґрунту, воно фальшиве.

Читаю спомини останнього польського короля Станіслава Августа Понятовського, надруковані в Петербурзькому місячнику „Вєстнік Європи", січень 1908 року. До речі, в цьому журналі в 20 віці редакторами були українці: професор-соціолог Максим Ковалевський (умер 1916р) та український поет, а за влади Української Народної Республіки посол у Празі та професор Українського Високого Педагогічного Інституту в чеській столиці Максим Славинський.

Станіслав Август Понятовський дожив віку в Петербурзі після розбору Польщі і помер у царській столиці р.1798. Не допомогли Польщі й давня приязнь короля з царицею Катериною II; він був її полюбовником ще тоді, коли владу мала цариця Єлисавета, дочка царя Петра Великого. Ще, як граф Понатовський, Станіслав Август жив при царському дворі і бачив звичаї, що панували в російській столиці:

„За царювання Єлисавети Петрівни (писав Понятовський) при її дворі було стільки ж любовних пригод, як церковних служб; вона постила і примушувала до суворого посту". Але ці молитви й пости не були перешкодою цариці грішити. Понятовський свідчить, що раз Єлисавета купалася в своїй „бані" і ждала до себе свого фаворита Нікіту Паніна: але „він заснув при дверях бані, замість до неї ввійти, як чекала Єлисавета Петрівна". Розгнівана цариця не веліла будити Паніна, наказала тільки, щоб повідомили винуватця, що він призначений послом до Швеції. Панін був на тому почесному засланні 14 років.

Понятовський згадує також двох наших земляків, що дослужилися до високих ранґ і маєтків при царському дворі. Ще за влади цариці Анни (1730-1740) Єлисавета полюбила співака своєї капелії Олексія Розума, котрому змінено прізвище на „Розумовський". Змовники в полках ґвардії допомогли Єлисаветі здобути трон Російської імперії року 1741. Але йдучи на цей переворот, Єлисавета замкнула коханого Олексія Розумовського в своєму палаці, щоб не був покараний, коли б переворот не вдався. Про дальше Понятовський пише, що Єлисавета, як цариця, наділила Розумовського орденами, дала йому титул Фельд-маршала і тайно з ним повінчалася:

„І хоч вона його пізніше часто зраджувала, однак, мала його в пошані і держала постійно коло себе".

На ці „скоки" своєї законної жінки Ол. Розумовський не звертав уваги і, коли довідувався про новий „роман" Єлисавети, то спокійно казав: „нехай вона розважиться". Це зовсім, як у тому анекдоті про мужа, що „толерантно" ставиться до любовних авантюр своєї жінки: „Буде людям, буде й собі..."

Понятовський знав теж Кирила Розума-Розумовського, молодшого Олексієвого брата. Його в віці 18 років привезено в Петербург із України і приділено йому за виховника Григорія Тєплова, що був

(Закінчення на стор. 3-ій)

Іван Овечко

ОШУКАНСТВО „НА СЛАВУ РОДІНИ"

Недавно в американській пресі появилася стаття про ошуканство совєтських спортовців у міжнародних змаганнях. Стаття появилася, звичайно, з огляду на чергові Олімпійські ігри в Москві в 1980 році. Стаття назагал говорить правду в вічі про численні випадки ошуканства з боку совєтських спортовців з єдиною метою — виграти. Між іншим, серед кількох прикладів того ошуканства „рашенами" або „совєтами" зустрічаємо й українське прізвище спортовця. Подають один приклад і ошуканства, коли американці грали в минулому в Москві з совєтськими колеґами, і про це тільки тепер американці сказали вголос, бо тоді, не бажаючи скандалу для совєтів, обдурені просто зціпили зуби і мовчки відійшли. Закінчується згадана тут стаття в американській пресі інформацією про найбільше ошуканство з нагоди недалеких Олімпійських ігор: американська телевізійна корпорація не тільки заплатила 80 мільйонів долярів Москві (80.000.000!) за право передавати Олімпіяду по телебаченню, а ще й зобов'язалась висвітлювати всьому світові випродуковані соєтами „культурні фільми" про досягнення в СССР, практично, отже, ставши пропаґандивним аґентом совєтів у вільному світі.

Але „мудрість" американського „бизнесу", коли вони його роблять із совєтами, для нас не нова, і про неї нема чого говорити, бо це було б ніби горохом об стінку...Натомість, про ошуканство слід дещо сказати, бо американська преса, навіть та, що хоче справедливо критикувати совєтів, не завжди доказує правди до кінця. Від того в американських читачів, зокрема в молодих людей, що не обізнані як слід із ситуацією в СССР (а скільки їх обізнані з нею?), може зродитися переконання після таких статтей, що всі ті „совєтські" чи „рашен" спортовці (а під тим вони й українців та інших розуміють) — „круки", брехуни, ошуканці. А не розуміють ці вільні молоді люди, що якби й вони — не дай, Боже! — мали нещастя народитися і вирости під московсько-крмуністичною зіркою, то й з них не один брехав би і ошукував би. Вони, бо ці вільні молоді люди, не можуть повністю усвідомити собі, що це означає, коли від тебе „совєтська родіна" і „рідна Москва" очікує лише і тільки перемоги над „капіталістичними" спортовцями, та що це означає „не виконати довір'я на славу родіни" на полі боротьби, в тому числі й спортивному, з „капіталістичними акулами..." . Правда, люди міцнішого характеру не йдуть на різні „штуки" і там, щоб тільки виграти золоту медалю для СССР. Але ж чи можна очікувати поголовного геройства під таким тиском і такою постійною напругою, під якими завжди знаходяться підсовєтські спортовці?.

І з цього приводу пригадалася мені подія в дворі мого рідного батька, коли слуги диявола прийшли його „розкуркулювати", тобто забирати все майно, в тому й останнє зерно з комори. У кожному селі можна було знайти пару голодранців, які з охотою і радістю служили Москві в переведенні колективізації якраз таким способом боротьби з „куркулем як клясою", і вони ретельно вишукували останню хлібину, кожну зернину, придбану мозолистими руками своїх же односельчан. Були серед них і українці. І хоч мені тоді було якихось десять років, ніколи не забуду такої живої картини:

Активісти наповняли, жартуючи, мішки пшениці з батькової комори. І в той час, коли всі вони аж підстрибували з радости „викачування" чужого добра, один таки трохи бокував, намагаючись триматись якось осторонь. Але інші покликали й його держати мішок. І він держав. Держав дрижачими руками. І я бачив, як по його лиці котилися сльози...

Ясна річ, якби він був героєм, готовим на жертви, він кинув би той мішок і втік би з поля ганебного „бою". Але ж...чи можна очікувати поголовного геройства від усіх людей, та ще в ті часи?!

Отак і з тими деякими спортовцями, в тому числі й українськими, під московсько-комуністичною зіркою, від яких очікують і сподіваються лише і тільки перших місць у всяких змаганнях „на славу родіни"..

Лариса Дончук

ВТЕЧА

II

— А ми тим часом зробимо так: Зараз же відберіть трохи чогось найважливішого: ви, отче, зв'яжіть у вузлик свої священичеські речі, все, що вам буде потрібне, як священикові, а ви, паніматко, в якусь хустину складіть найнеобхідніше: по парі білизни, може ще трохи якоїсь одежі та харчів, тільки небагато, щоб їхали ви з маленькими клуночками. Як хтось із тих сексотів побачать, то щоб не подумали, що ви втікаєте. А решту одежі, чи якісь харчі: може пару кусків сала, чи крупів, або пшона, то складіть у мішок і ми заберемо його до нас. Як тут трохи втихомириться, то я дам знати і паніматка прийдуть колись уночі, заберуть те, що лишилося і я їх відвезу на станцію. Ото таке я придумав, не знаю, чи вам підійде моя порада...

Іншого виходу не було і мої батьки тільки подякували своєму порадникові за його щире бажання допомогти врятуватися, хоч, можливо, він сам себе наражував на великі неприємності.

Так і вирішили зробити...Дядько Сергій пішов додому підготувати коня перед поїздкою. Батько почав складати та зав'язувати у клуночок: образ, що його зняв із стіни, хрест, євангелію, требник та ще необхідні книжки та речі.

Мама вже перемогла своє нервування, (бо, чи вперше їм доводилося так виїжджати, чи, навіть, тікати) і взялася сортувати, що тепер брати, а що залишити до другого разу.

Домовилися, що перед північчю, коли в селі вже затихне, то батько з мамою потихеньку вийдуть із хати і підуть по бічній дорозі, де мало їздять, в напрямку станції. Добре, що хата, де вони жили, була, як я вже писала, в самому кінці села і майже не було небезпеки когось із місцевих мешканців зустріти.

Була досить лагідна зимова ніч...Сіяв тихий, дрібненький сніжок і це було для втікачів вигідно, бо далеко не було видно.

Помолившись, вийшли і, тремтячи, щоб когось із активістів не зустрінути, вийшли на дорогу та й попростували по ній.

Досить скоро їх нагнав дядько Сергій і повіз до станції. Там батьки мої встали, а „рятівник" зараз же повернувся назад:

— Щоб приїхати додому поки не розвидниться, аби ніхто не бачив, що я кудись їздив. А вам я дам знати, коли паніматка зможуть приїхати забрати решту речей.

Сестра моєї жінки живе в Краснограді, жінка поїде до сестри та й до вас зайде, розповість, як тут будуть справи.

Попрощалися зі сльозами на очах, Сергій попросив у батька благословення і повернув свою „шкапу" назад, на дорогу, що вела до села.

На станції сила силенна людей. Батько замішався в найгустішому натовпі, а мама стала в чергу за квитками. Нарешті і квитки вже в руках, підійшов потяг, як звичайно, з запізненням і мої бідні „скитальці" якось упхалися в вагон, не зустрівши нікого, хто б їх знав.

В Краснограді поїхали до своїх давніх друзів, де їх прийняли, як рідних, і там прожили якийсь час.

Та ось прийшла до них Сергійова дружина і переказала, що мама мусить приїхати такої тієї ночі, (в селі вже трохи затихло першої атаки на куркулів), зі станції прийти в село, тихенько стукнути в шибку їхнього вікна і їй відчинять двері. А там уже Сергій сплянував, як і що далі робити.

Призначеної ночі мама йшла по дорозі від станції до села К. Ніч була морозна й місячна. Мама боялася, що її постать далеко видно і якийсь КНС її бачить та й заарештує. Від морозу сніг скрипів під ногами і здавалося, що ті кроки чути аж до самого села.

Раптом мама почула, що хтось за нею їде. Замотала вона обличчя хусткою так, що тільки очі було видно і відступила на бік, щоб дати дорогу проїжджому. Боялася, що їхав хтось із односельчан і її впізнає.

— Куди, бабусю, дибуляєте? — почула голос селянина, що, порівнявшися з нею, спинив коні. — Може, я вас підвіз би? Хоч трохи скоротив би ваш шлях. Сідайте там із заду, вмощуйтесь у солому, щоб було тепліше.

Мама нерішуче підійшла й глянула в обличчя проїжджого. Воно було незнайоме. Сіла там, де він сказав і поїхали.

За всю дорогу візник не запитав її: хто вона і чому сама вночі йде по дорозі, яка проходить поміж полями і нема поблизу ніякого селища. Говорив про погоду та про всякі селянські справи...Знав чоловік, що тоді чимало тинялося таких бездомних жінок-куркульок, чоловіків яких позасилали, а родини повиганяли з хат.

Підвіз дядько маму далеченько, а тоді повернув на іншу дорогу, а мама знову пішла далі пішки.

Прийшла в село, мабуть, у північ. Тихенько стукнула у вікно і зараз же їй відчинили двері. Дітвора вся міцно спала на печі. Господиня тихенько поралася в хаті. Нагодувала маму гарячим борщем. А тим часом Сергій приготував клунок, який паніматка брала зі собою. Міцно зав'язаний мішок, з усім „скарбом", він ще перев'язав посередині, щоб легше було його нести: покласти на плече так, щоб тягар падав однаково на спину й наперед. І руки будуть вільні, коли доведеться сідати на потяг.

Поївши гарячого, трохи нагрівшися, стали збиратися в дорогу. Знову мама мусила тихенько вийти з Сергійового подвір'я і йти в напрямку станції, а дядько Сергій скоро її догнав і повіз...

Біля станції спинив коні, мама встала з саней і він поклав їй на плече мішок з усім „добром". Попрощалися зі сльозами, знаючи, що більше вже не доведеться побачитись бо „такі тепер часи..."

— Як же ми, віддячимо Вам за те, що ви нас врятували? - турбувалася мама. — Хіба молитисьмемо, щоб Господь віддав вас сторицею...

— Про це не журіться, паніматко! Я щасливий, що допоміг отцеві врятуватися від арешту, бо люблю їх, як рідного батька! - А тоді додав: — Ех, не буде мені з ким говорити про божествене..." Поцілував маму в руку, а мама його в голову і він, уже не затримуючися, виліз на сани й поїхав не оглянувшись, щоб не завдавати смутку.

Мама ж пішла з мішком на плечах до станції, там взяла квиток, а тоді сіла поміж жінками на підлозі. Людей було так багато, що лавок не вистачало, щоб усім на них вміститися. Підійшов потяг і мама, зі всім своїм скарбом на плечах, протиснулася у вагон і поїхала. Насвітанку приїхала до Краснограду, де її зустрів на станції батько, бо знав, коли приходить потяг з Сахновщини.

Пожили мої батьки трохи у своїх приятелів, а тоді поїхали до рідної Полтави. Там, на окраїні міста (може, хто з полтавців пам'ятає Кобіщани), знайшли собі кімнатку. Господар, старший чоловік, колишній робітник, дав їм стіл, десь роздобули пару ліжок старих, кілька стільців та й стали жити.

Незабаром батька запросили в ело, що було в 7-ми кілометрах від Полтави, бути священиком. Часто в суботу, перед вечірнею, батько йшов туди пішки, а в неділю після Служби Божої то часто хтось привозив назад до Полтави. Служив він там до 1933-го року, а тоді поховав більшість своїх прихожан, померлих від штучного голоду, хто був молодший і сильніший порозбігалися і замість села залишилася пустка. Не було вже священикові кого обслуговувати...

Мама ж заробляла тим, що встаючи на світанку, йшла на „толкучку" (базар, де люди продавали й купували різні речі(починаючи від вживаної одежі та взуття і кінчаючи старими цвяхами). Там купувала пряжену вовну і дома плела (часто ночами) теплі панчохи й шкарпетки, які носила продавати на ту ж саму „толкучку". Там міняла їх на шматок хліба, або на якісь крупи...

Коли вже не стало церков, то батька знайомі влаштували на працю полоти кооперативні городи. Праця була виснажуюча, на сонці з раннього раня до смерку.

Якось я приїжджала з Харкова провідати своїх рідних, то у мене серце розривалося від жалю, коли бачила батькову спину, червону в пухирях, спечену на сонці,(бо

(Закінчення на стор. 4-ій)

ПРИДВОРНІ МАЛОРОСІЯНИ

(Закінгення зі стор. 2-ої)

автором царських маніфестів, бо добре володів стилем. Кирило Розумовський вчився в країнах Західньої Европи і там опанував бездоганно французьку мову, що була в той час мовою дипломатії та „вищого світу". Там він став масоном, навчився співати французьких та італійських пісень:

„Мавши прегарний голос і веселий характер, Розумовський прекрасно співав ціле своє життя", — так пише Понятовський.

Кирило Розумовський теж був у ласці цариці Єлисавети. Вона дозволила вибрати його на уряд гетьмана України, дала йому титул Фельд-маршала і призначила Розумовського на президента Академії Наук у Петербурзі. Понятовський став приятелем Кирила Розумовського і чув від нього, що Розумовський сміявся з титулу президента Академії, бо не вважав себе за науковця. Єлисавета хотіла дати К. Розумовському команду над російським військом в війні проти Прусії, але він відмовився, сказавши: Невже ж цариця вирішила вигубити все своє військо... гетьман Розумовський був гетьман з ласки Єлисавети Кирило Разумовський був щирим прихильником цариці Катерини II, що захопила російський трон з допомогою полків гвардії 1762 року. Як командир Ізмайловського полку, гетьман Разумовський був активний у цьому перевороті. Однак, він за це не діждався подяки від Катерини II. 1764 р. вона звеліла йому відмовитися від гетьманського титулу. В Українську Гетьманщину призначено російського генерал-губернатора Румянцева.

В своїх споминах Понятовський згадує, що був плян при дворі цариці Єлисавети урядово оголосити про її шлюб з Олексієм Розумовським, і тоді трон був би забезпечений за її потомками. Таким чином в імперії запанувала б династія Розумовських. Цей плян не був здійснений. Понятовський пояснює це нерішучістю Єлисавети.

Однак, про право Олексія Розумовського на участь в правлінні Російської імперії знала Катерина II і, захопивши владу, прислала до нього своїх офіцерів довідатись, де є документ про його вінчання з Єлисаветою. Ол.Розумовський дав відповідь, що він був „рабом" цариці Єлисавети і не має ніяких претенсій на владу, а тому спалив документ про своє одруження з Єлисаветою.

Катерина II була цим дуже втішена і сказала, що вона не сумнівалась у властивім малоросіянам самозапереченні („свойственное малороссіянам самотверженіе"). Це значить: служба чужим інтересам на шкоду інтересам власного народу. Як показує сучасність, „самотвержені малороси" ще не перевелися і діють теж у Кремлі на високих посадах.

Річний Окружний З'їзд СУА в Ню Джерзі

„Хто заговорить в обороні українського народу на вільній землі Вашінгтона? Заговорять сильні духом, озброєні зброєю української духовости, любови й відповідальности до нашого кореня" — ствердила, голова Окружної Управи СУА в Ню Джерзі, Оля Гнатейко у своїм заключнім слові. Тринадцять відділів СУА (з усіх 14 в Окрузі) відбули Річний Окружний З'їзд з участю 62 особи: голов, делегаток і гостей.

Несподіваний сніг, що випав у дні Зборів, не став перешкодою великої кількости учасниць, що є доказом пошани й довір'я союзянок до жіночої організації СУА.

Звітування референток Окружної Управи дали перегляд праці поодиноких відділів. Почавши від виховання дитини у садочках, почерез сходини членок з рефератами з різних ділянок, мистецькі виставки, покази українських страв, традицій, зв'язки з окруженням, вивінування публічних бібліотек енциклопедією українознавства — оце прицілі праці Відділів Округи. Допомога українській людині: матеріяльна допомога родинам в'язнів, допомога студіюючій молоді у Бразилії, а й найновіше в Окрузі — допомога потребуючим із свого найближчого оточення. Пів тисячі членок — це заохота не стояти осторонь, але вступити в членки СУА, бо тільки плянована діяльність може принести користь для збереження національної ідентичности і в боротьбі за права українського народу.

Ці звітування були не тільки інформацією, але й шуканням уліпшень і доцільности праці.

Присутня на З'їзді голова Головної Управи СУА, мгр Іванна Рожанковська, представила справу музею СУА пляни, можливости розвою і осяги.

Тема „Фінансові зобов'язання Відділів у практиці" — викликала обміну думок учасниць. Хоча без гроша у світі нічого не вдієш, справа заробітку не може забирати всього часу Відділу й союзянки. Ще треба найти час і на плекання мови, духового вишколу, на зацікавлення культурним і національним аспектом українського життя.Це все віддзеркалилося у резолюціях і рекомендаціях для новообраної Управи Округи СУА в Ню Джерзі на 1977 р.: голова — Ольга Гнатейко, перша містоголова — Іванна Ратич, друга містоголова — Франя Стек, третя містоголова — Марія Полянська, протоколярна секретарка — Наталія Клапіщак, кореспонденційна — Ольга Мочула, скарбник — Ольга Мусаковська; референтки: організаційна — Ліда Крамарчук, культурно-освітня — Ліда Гладка, зв'язків — Таїса Бравн, імпрезова — Марія Ґерус, виховна — Ляриса Даник, суспільної опіки — Леся Порохняк, пресова — Ірина Чайківська, мистецька — Оксана Кузьмак, господарська — Ольга Зарембa. Контрольна комісія: голова — Ольга Цар, перша заступниця — Марія Химинець, друга заступниця — Марія Роговська, члени — Надія Бігун, Ірина Кіндрачук.

Зборами Річного Окружного З'їзду СУА в Ню Джерзі, що відбулися в Народному Домі в Нюарку 20-го лютого ц.р. проводила Президія в складі: голова президії — д-р Іванна Ратич, заступниця — Ольга Мусаковська, секретарки — Світляна Марченко, Таїса Бравн.

Ірина Чайківська

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

подавали спеціяльних вісток до преси. Якраз 11-го квітня (в минулу п'ятницю) вислано всім 535 власникам боргових зобов'язань відсотки на загальну суму понад $67,000.00, а банкам приходиться заплатити тепер $ 45,857.63 відсотків.

Стан позичок тепер такий:

Комершел Траст Ко. — $ 1,700,000 — 6½%.

Фирст Джерзей Нашенел Банк — $ 695,000 — 7%.Разом: — $2,395,000.

Позички від членів — $ 3,547,700 — 8%. Разом: $ 5,942,700.

Позичка від УНСоюзу — $ 8,000,000 . Разом: $ 13,942,700.

Протягом січня і лютого ми сплатили позичку УНСоюзу борговими зобов'язаннями на суму $369,787.73.

Приготовляємося до видачі чергової дивіденди у висоті понад $497,000.

Закінчено прийняття аплікацій для уділення стипендій. Буде їх цього року біля 200.

Звіт головного секретаря Володимира Сохана

У 1976-му році секретарі та організатори приєднали для УНСоюзу 3,071 члена на загальну суму забезпечення $7,335,500. На це число нових членів склалося 898 членів Деп. Молоді, 11,717 Деп. Дорослих та 456 грамот акцидентового забезпечення. У 1975-му році було 3,111 нових членів із сумою $7,537,000 забезпечення. Протягом перших трьох місяців 1977 року придбав УНСоюз 651 нового члена, але в тому ж часі, а зокрема в січні та в лютому, втратив значне число членів, в тому теж чимало нових членів із 1976 року.

За 1976-ий рік втратив УНСоюз на чисто 820 активних членів, загальна кількість яких з 31-им грудня 1976 року становила 68,329. В загальному числі членів втрата за 1976 рік виносила 383 і стан всього членства на кінець року виносив 87,729. Загальна сума всіх родів забезпечення УНСоюзу виносила на кінець 1976-го року $157,623,399 і вона зросла за звітовий рік на суму $1,412,074 завдяки більшим сумам забезпечення нових грамот. Число членів — передплатників „Свободи" зменшилося в 1976-му році на 161 і було їх на 31-го грудня 1976 року 10,553.

В Канаді придбав УНСоюз за 1976-ий рік 302 члени на загальну суму забезпечення $1,017,000 у 1975-му році нових членів було 319, а їхня сума забезпечення виносила $1,076,500. Число всього членства в Канаді зменшилося за 1976-ий рік на 165 членів, а сума їх забезпечення на $59,934. З 31-им грудня 1976-го року в Канаді було всіх 9,003 членів забезпечених на загальну суму $18,487,137.

Праця в Рекордовому Відділі проходила дальше під знаком покращання обслуги секретарів та організаторів і забезпеченевої служби членам. Це відноситься до оформлювання аплікацій, видачі грамот, переводжування всіх змін у забезпеченні членів та до обширного листування із секретарями, організаторами та членами, як також кандидатами в члени.

Про протокол річного засідання Головного Уряду, який згідно з рішенням Головного Уряду опубліковано без скорочень, наспіли вже голоси членів, які висловлюються за і проти поміщування такого протоколу з усіми подробицями. Беручи до уваги ці голоси членства про доцільність та користі і шкоди для УНСоюзу з такого опублікованого протоколу, Головний Уряд повинен на початку чергового річного засідання вирішити це питання і, на мою думку, уповноважити головного секретаря скорочувати протоколи для їх публікації, як це передбачує статут УНСоюзу.

Виготовлений новий статут УНС з усіми змінами, затвердженимипопердньо ю Конвенцією, вже дістав апробату всіх стейтів і провінцій, в яких має дозвіл на працю УНСоюз і тепер він уже приготовляється до друку.

Друки нових грамот забезпечення вже теж від деякого часу готові, так що випуск у світ цих нових плянів забезпечення залежний тепер від виготовлення інформаційного та пропаґандивного матеріялу про ці пляни, над чим працює новий службовик Організаційного Відділу. Для приспішення цієї праці добре було б все таки заанґажувати якогось фахівця комерційного забезпечення. Рекордовий Відділ закупив нову машину ІВМ — сортер 083, потребу якої відчувалося вже від деякого часу. Це повинно покращати деякі праці Відділу. Залишається Рекордовому Відділові поповнити свій особовий склад, але досі старання підшукати і прийняти до праці відповідні особи не дали успіху.

Звіти головних урядовців на річне засідання мали бути переслані, згідно з встановленим реченцем, до 31-го березня ц. р. Досі прислала свій звіт одна головна радна, головний касир, головний секретар та головний організатор передали виготовлені таблиці своїх звітів до друку, а більше звітів не наспіло. Звітодавець звернувся з проханням — пригадкою до членів Головного Уряду, щоб вони поспішили зі своїми звітами, які треба видрукувати і розіслати всім перед річним засіданням.

Звіт головного організатора Степана Гавриша

Відкликавшись на цифри руху членів, що їх подав у своєму звіті головний секретар і керівник Рекордового Відділу Володимир Сохан, головний організатор ствердив, що найбільш успішним в організаційній праці був минулого року місяць грудень, в якому придбано 508 нових членів, забезпечених на загальну суму $ 1,317,500. Між поодинокими округами найбільш успішними в організації нових членів були округи: Філядельфія (439 нових членів), Ню Йорк (327),Чікаґо (236) Детройт (161), і Піттсбурґ (138). Тільки дві округи, Бостон і Янґставн, виконали на сто відсотків свою організаційну квоту. В загальному організаційну квоту в минулому році виконано тільки на 65 відсотків. Між відділовими секретарями-чоловіками найкращі організаційні успіхи мали: Роман Татарський (Відділ 94, придбав 56 нових членів), Василь Кобіто (В. 121,чл. 55), Михайло Кіґічак (В. 240, чл. 45), Богдан Зорич (В. 432, чл. 44), і Тимко Бутрей (В. 164, чл.33),а між відділовими секретарками найбільші успіхи мали: головна радна Анна Гарас (В. 47, чл. 36), Квітка Стецюк (В. 25 чл. 34), Марія Макар (В. 348, чл. 32), Олена Олек (В. 22,чл.31) та головна радна Текля Мороз (В. 465, чл. 29). В дальшому С. Гавриш звітував про працю і успіхи постійних організаторів, про спеціяльні організаційні акції, до яких належали акція 15 спеціяльних грошевих нагород, на які є 65 кандидатів, що в минулому році здобували бодай по одному членові кожного місяця, або 25 членів протягом року, про акцію студентів (кожний студент, що забезпечився на 5,000 дол. або більше, дістав право вільного побуту під час кінця тижня на Союзівці, або на оселі Равнд Лейк в Чікаґо, і таких студентів було 60), про акцію „Різдвяних бонусів" в листопаді і грудні, з якої скористало разом 30 осіб, та про акцію дитячого „Різдвяного забезпечення", яка мала мінімальний успіх, бо знайшлося тільки 26 таких „дідусів і бабусь" чи батьків, які забезпечили своїх внуків чи дітей на 3,000 долярів, діставши рівночасно однорічне безплатне забезпечення других 3,000 долярів. Характеристикою організаційної праці в Канаді в минулому році та загальними підсумками організаційних здобутків в перших трьох місяцях цього року, що здобула для УНСоюзу 751 члена, сеьто на 80 членів більше, ніж в такому самому часі минулого року, головний організатор Степан Гавриш закінчив свій звіт.

Звіт пані Марії Душник

Заступниця головного предсідника пані Марія Душник, яка не є затруднена в Головній Канцелярії, звітувала коротко про свою організаційну і репрезентаційну працю, яка включала участь в загальних зборах Окружних Комітетів Відділів УНС в Ню Йорку, Гартфорді, Вунсакеті і Боффало, зокрема участь в Братському Конґресі в Ню Йорку — разом із заступником головного предсідника д-ром Іваном Флисом - на якому вона була обрана на першого заступника голови цього Конґресу. Звітодавець довше зупинилася на організаційній праці жінок, зокрема секретарок Відділів, як і взагалі на можливостях поширення та посилення цієї праці жінок і між жінками.

Звіт сенатора Павла Юзика

Головний директор УНС на Канаду сенатор Павло Юзик почав свій звіт загальною характеристикою організаційної праці УНС на обширі Канади, яка в минулому році не належала до найуспішніших. На це було ряд причин, зокрема брак постійного організатора та все ще незавершені заходи відносно Канадської Канцелярії УНС. Добре працювала округа Монтреалю з головною радною пані Теклею Мороз у проводі. З кінцем минулого та на початку цього року переведено ряд змін та пороблено відповідні заходи для створення більших і кращих можливостей для розвитку УНС в Канаді. Свій звіт закінчив сенатор П. Юзик інформацією про підготову традиційного вже Всеканаського Українського Фестивалю в Давфині в Манітобі, який в цьому році проходитиме у великій мірі під знаком 80-річчя перших відвідин репрезентанта УНСоюзу тодішнього головного редактора „Свободи" о. Нестора Дмитрова в Канаді та побудови в Канаді першої української католицької церкви.

Звіт д-ра Івана Флиса

Заступник головного предсідника д-р Іван Флис, який подібно, як заступниця головного предсідника і головний директор УНС на Канаду—не є затруднений в Головній Канцелярії,звітував про свою організаційну і репрезентаційну діяльність — участь в загальних зборах Окружних Комітетів в Ню Йорку, Бостоні і Рочестері та в Братському Конґресі Ню Йорку. Звітодавець зокрема з'ясував опінію і погляди рядового і активного членства УНСоюзу на важливіші справи в самому УНСоюзі, як і в громаді. Конвенція УНС, що має відбутися в травні наступного року в Піттсбурґу, вже належить до тих справ, що ними цікавиться загал членства УНС — казав звітодавець.

Звіт головного предсідника Йосипа Лисогора

Головний предсідник Йосип Лисогір на початку свого звіту ствердив, що у фінансовому відношенні розвиток УНСоюзу в минулому році був кращий, як в попередньому — були більші впливи з вкладок, ліпші відсотки від інвестицій, майже завершено винайм приміщень в новій Українській Будівлі УНСоюзу.

З повною ефективністю працював Рекордовий відділ під проводом головного секретаря Володимира Сохана, полагоджуючи солідно і своєчасно всі справи.

Видавничий відділ — звітував головний предсідник — уже вповні перенесений до нових приміщень, але працівники ще не вповні опанували нову систему і тому наша видавнича програма ще не відбувається згідно з пляном. До збільшення видатків спричиняється спізнювана підготова і здача до друку редакційних матеріялів — звітував головний предсідник. Була проблема із спізненим друкуванням „Веселки", але її вже наладнано.

Союзівка дальше розбудовується. Запляновано деякі зміни хлоп'ячого і дівочого літніх таборів, скорочуючи їх з трьох до двох тижнів і призначаючи один тиждень на лекції танків, що їх даватимуть кваліфіковані інструктори.

Поважне і широке зацікавлення викликає справа дому для сеньйорів. Розглядається і перевіряється всі можливості придбання чи побудови такого дому.

В дальшому головний предсідник звітував та інформував про такі справи, як запляновaний продаж старого будинку УНС при Ґренд вулиці, підопічного житлового будинку „Полус Гук", про пропозицію міста взяти під опіку УНС ще один житловий будинок, який тепер відбудовується та про ряд інших актуальних справ і проблем. Довше зупинився звітодавець над веденою тепер акцією оборони дисидентів та закінчив свій звіт обговоренням програми найближчого річного засідання Головного Уряду УНС, що має відбутися з кінцем травня ц.р. на Союзівці.

Звіт ред. А.Драгана

Звітування закінчив ред. А.Драган, інформуючи Екзекутиву про головні проблеми в світі, в Україні та в нашій громаді, що мають головну увагу редакції. До тих проблем звітодавець зараховує в першу чергу справу оборони людських прав, що набирає окремого виміру з уваги на становище президента Картера та уряду ЗСА з одного боку,а поступове здобування „четвертої свободи" — свободи від страху українським та іншими поневоленими народами з другого боку. У зв'язку з цим на окрему увагу заслуговує справа „еврокомунізму". До головних внутрішніх проблем нашої громади звітодавець зараховує справу рідного шкільництва та дальшої консолідації і розгортання наших ресурсів, зокрема людських і морально-ідейних, як головної бази нашого росту.

Закінчення нарад

Після кожного звіту відбувалася коротка дебата та схвалювано відповідні рішення, які будуть подані в урядовому протоколі з цих нарад.

Після вичерпання порядку нарад, головний предсідник Йосип Лисогір закрив це чергове засідання Головного Екзекутивного Комітету УНС.

„Мережі" — Жіночий Ансамбль Едмонтону

Вінніпеґ (КУК) — Учасники Всеканадської Річної Конференції КУК, яка відбулась в Едмонтоні 25-27-го лютого ц.р., мали нагоду познайомитися із Жіночим Вокальним Ансамблем „Мережі" під час їх виступу на бенкеті з програмою народних пісень і композицій давніших і сучасних композиторів.

Завдяки фаховому керівництву композитора С. Яременка і диригента Марії Дитиняк, ансамбль є дуже добре зіспіваний і зробив надзвичайно добре враження на всіх учасників конференції. „Мережі" випустили довгограйну платівку, яку повинні використати всі українські радіопрограми в Канаді і поза Канадою.

Виступаючи на різних українських імпрезах, „Мережі" і їх 9 молодих жіночих голосів притягають до участи в тих імпрезах українську молодь і в цей спосіб сповняють велику місію в нашому громадському житті, разом з такими жіночими ансаблями, як: тріо „Тирса" з Вінніпеґу, квартет „Верховина" з Торонта і тріо „Лебеді" зі Содбур, та чоловічі ансамблі: „Ясени" з Торонто, „Рушничок" і „Сини Степів" з Монтреалю та інші. Всім тим ансамблям належиться щире признання від української громади в Канаді.

СЕКРЕТАРІЯТ СКВУ...

(Закінгення зі стор. 1-ої)

Іван Винник, голова Контрольної Комісії, ствердив правильність документації книг СКВУ і подав ряд рекомендацій про організаційні справи. Стефанія Савчук, другий заступник президента СКВУ і голова СФУЖО, насвітлила діяльність СФУЖО за 1976 р. Сенатор Павло Юзик, голова Комісії Прав Людини СКВУ, звітував про діяльність Комісії.

Під час дискусії над звітами, члени Секретаріяту загально погоджувалися, що Президія Секретаріяту СКВУ виконала успішну працю в 1976 р. і що діяльність Бюра СКВУ в Ню Йорку оправдала його існування. Ствердили також потребу дальшого існування і діяльности Бюра СКВУ в Ню Йорку.

В суботу вечером відбулася зустріч з представниками української преси. Члени Президії Секретаріяту СКВУ інформували про працю СКВУ в 1976 р., подали плян праці на 1977 р., та відповідали на запити представників преси.

Плян праці на 1977 р.

В неділю був схвалений плян праці Президії Секретаріяту СКВУ на 1977 р. Головніші точки пляну праці:

— продовження акції „За Свободу Віри і Церкви в Україні"
— допомога в реалізації програми „Українського Року" в Кестон Коледж, Англія
— відзначення 60-ліття Української Національної Революції і державної самостійности (листопад 1977 — січень 1979)
— відзначення 10-ліття Першого Конґресу СКВУ
— продовження оборони українських політичних в'язнів і піддержка проголошеного Року політв'язня в 1977 р. Міжнародною Амнестією
— продовження заходів для акредитації СКВУ при різних аґенціях ООН
— допомога СКВОР для реалізації проєктів у справах шкільництва
— видавнича діяльність
— співпраця з Українськими Церквами в підготовці відзначення 1,000 - ліття Християнства в Україні.

Бюджет

Скарбник СКВУ рекомендував бюджет на 1977 р. в сумі 125,000.00 дол. Бюджетова Комісія XI Пленарної Сесії Секретаріяту СКВУ представила пропозицію на бюджет в сумі 100,000.00 дол. Ця розбіжність викликала гостру дискусію. Деякі члени Секретаріяту доказували, що бюджет в сумі 100,000.00 дол. не вможливить виконання пляну праці. Інші вимагали, щоб центральні крайові репрезентації дозволили Фінансовій Комісії СКВУ переводити збіркові кампанії безпосередньо. Після дискусії бюджет в сумі 100 тис. дол. був прийнятий за узгідненням центральних крайових репрезентацій, які зобов'язалися виконувати його на час.

„Травень — Місяць СКВУ"

Д-р М. Кушпета представив плян цьогорічної акції „Травень — Місяць СКВУ" яка буде переведена під гаслом „За Свободу Переслідуваних в Україні". Збіркова акція повинна проходити в місяці травні у тісній співпраці всіх Українських Церков, організацій і установ. Президія Секретаріяту СКВУ звернулася до Проводів всіх Українських Церков з прохання, щоб в неділю 1-го травня відбути „День Молитви" в намірені поневоленого українського народу а зокрема за свободу переслідуваних в Україні. При всіх церквах провести грошеву збірку на потреби СКВУ.

Підкреслено, що успіх збіркової акції залежатиме від піддержки всіх українських організацій та установ і цілої української спільноти у західньому світі.

Інші справи і постанови

Справа центральної репрезентації Великої Британії залишається не вирішеною до чергового Конґресу СКВУ.

Пленарна Сесія звернулася до всіх українців стати в обороні українського політв'язня Євгена Ґрицяка і доручила УККА і КУК поробити старання, щоб уможливити йому виеміґрувати до ЗСА або Канади.

Пленарна Сесія склала подяку Проводам Українських Церков за їхню співпрацю з СКВУ.

Вирішено в листопаді 1977 р. відбути XII Пленарну Сесію Секретаріяту СКВУ, яка проголосить реченець і місце III Конґресу СКВУ, який згідно з статутом має відбутися в 1978 р.

ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ, ГІРСЬКА СТЕЖА І. КУРЕНЯ УПС ім. О. С. ТИСОВСЬКИХ і ПЛАСТПРИЯТ в ДЕНВЕР, Колорадо

повідомляють з глибоким жалем, що в середу, 30-го березня 1977 року відійшов на Вічну Ватру, на 49-му році життя

пластун сеніор праці

БОГДАН ФЕДУЩАК

член І. Куреня УПС ім. О. С. Тисовських, відомий пластовий і громадський діяч, станичний і член Станичної Ради в Денвер, Колорадо.

ПОХОРОН — у вівторок, дня 12-го квітня 1977 року, о год. 9-ій ранку.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ВИННИЧЕНКІВСЬКА КОМІСІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК у США

висловлює свій глибокий жаль з приводу смерти члена Комісії

бл. п. Никифора Панасовича ЩЕРБИНИ

що сталася 21-го березня 1977 р. в Ню Йорку, Н. Й.

В особі Покійного поета і мовознавця Винниченківська Комісія втратила сумлінного працівника і культурного упорядника рукописної частини Архіву Винниченка, зокрема його щоденних записок.

Хай легка буде Йому американська земля.

ВИННИЧЕНКІВСЬКА КОМІСІЯ УВАН

В ПЕРШУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого та Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ та БРАТА

бл. п. Д-ра МИРОНА НИЖАНКОВСЬКОГО

буде відправлена

СВ. ЛІТУРГІЯ і ПАНАХИДА
в понеділок, 18 квітня 1977 року
в церкві св. Юрія Переможця
в Ошаві, Канада.

Просимо спом'янути Покійного в Ваших молитвах.

Дружина — ВОЛОДИМИРА
Донька — ЛІДІЯ з мужем і дітьми
Брат — ЗЕНОН

ПОВІДОМЛЕННЯ
Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ.

ОКРЕМИХ ЛИСТІВ В ТІЙ СПРАВІ НЕ БУДЕТЬСЯ ВІДПИСУВАТИ.

Заїр зірвав дипломатичні зносини з Кубою

Кіншаса, Заїр. — Асошіейтед Пресс інформує, що уряд Заїру зірвав дипломатичні зносини з комуністичним режимом Фіделя Кастра на Кубі, заявляючи при тому, що Куба вмішується у внутрішні справи Заїру і допомагає напасникам вести війну в провінції Шаба проти урядових військ. Кубинські частини, які допомагали встановити марксистський режим в Анґолі, не тільки пересилають партизанам в Заїрі зброю, амуніцію і військово-технічний виряд, але також інструкторів і техніків. Допомагають напасникам також Совєтський Союз і Анґоля. Кубинські дипломати мусять опустити Заїр на протязі 48 годин.

СССР, Куба і Анґоля заперечили їхню участь в інвазії, але минулого тижня генерал заїрської армії твердив, що серед вбитих напасників були знайдені росіяни, кубинці і португальці. Анґоля, як відомо, була португальською колонією до 1975 року. Не відомо скільки кубинців воює по боці напасників. В Анґолі під теперішню пору, за інформаціями військової розвідки ЗСА, перебуває понад 12,000 кубинських військовиків. З околиці боїв приходять різні, часто суперечні інформації, і тому не відомо чи дійсно урядові війська зломили наступ партизан, як це твердять офіційні джерела. Уряд Заїру викинув також з країни кореспондента Асошіейтед Пресс Майкела Ґолдсміта за нібито „ворожі інформації", які він передавав своїй аґенції.

Державний департамент ЗСА відмовився коментувати справу зірвання дипломатичних зносин Заїру з Кубою, кажучи, що їм ще не відомий зміст документу.

ВТЕЧА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

він часто працював без сорочки, заощаджуючи її). Шкіра облазила і біль, безперечно, був нестерпимий, але чого тільки не довелося перетерпіти моєму бідному батькові-мученикові?...

Та й на цій роботі він був „небезпечний"... і 27-го лютого 1938-го року його заарештували втретє. Було йому тоді біля 70-ти років. Кілька місяців сидів у Полтавській в'язниці, але одного дня, коли мама принесла „передачу", їй сказали:

—Єго здесь нєт! Он осуждьон і вислан на 10 лет со строгой ізоляцієй, без права перепіскі і с конфіскацієй імущества...

Вони добре знали, що жадного „імущества" мої батьки не мали, але ж то була така стаття закону.

З того часу зник мій бідний Батько, „як камінь у річку". Казали люди, що то тільки в статті закону пишеться про 10 років заслання зі „строгой ізоляцієй", в дійсності таких „злочинців" розстрілювали. Але, коли б Батька мого й не розстріляли, то, певно, в його віці, виснажений до краю фізично й душевно, він і не доїхав до місця заслання.

Це був, як я писала раніше, третій і останній арешт мого Батька. Про перший його арешт і побиття його до напів-смерти я писала жмут спогадів, під заголовком: „Честноє слово большевіка-комуніста". Ці мої спогади були надруковані в „Свободі" кілька років тому. Про другий його арешт ще, може, колись напишу.

Хай же цей спогад про мого Батька буде разом з цим і згадкою про інших наших українських православних священиків, які пройшли тернистий шлях під Совєтами, несучи свої тяжкі хрести.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Вислід 16-го Літературного Конкурсу СФУЖО

Комітет XVI-го Літературного Конкурсу СФУЖО фундаторкою якого є д-р Маруся Бек, обрав жанр новелі для учасниць конкурсового змагу. Надіслано 23 праці з різних країн поселення.

Члени жюрі — д-р Олександра Копач, мґр Тоня Горохович і мґр Леся Храплива-Щур, розглянувши твори авторок, опрацювали висновки:

1. Конкурс проголошено на новелю. Новеля, це вид літературного прозового твору про незвичайну подію з несподіваним закінченням. Новеля визначається напруженням дії, драматичністю і глибиною переживань героїв, проте зберігає лякохічність вислову та багатство мистецьких засобів. На жаль, тільки деякі твори відповідали вищеназваним вимогам. Більшість надісланих матеріялів — це оповідання, спомини з тематикою першої половини нашого сторіччя, деякі з них добре й цікаво написані.

2. Взявши до уваги основні прикмети новелі, жюрі признало першу нагороду авторці новелі „Жінка і авто" — Ірині Винницькій-Пеленській, Детройт, ЗСА, другу нагороду за новелю „Іменини пані Ірусі" дістала Ольга Кузьмович, Ню Йорк, ЗСА, третю нагороду за новелю „Ганька" — признано К. Починок, Ройтон, Англія.

Із надісланих творів вирізнено чотири: Баба Варлампа — авторка А. Максимович, Вилов Ґров, ЗСА, „Перший день в Австралії" — авторка Марія Крем'янівська, Австралія, „Іван Васильович Сотенко" — авторка Ганна Черінь, Чікаґо, ЗСА, „Світло з давніх літ" — авторка Ст. Мороз, Мюнхен, Німеччина.

Щиро вітаємо переможниць конкурсу, а всім учасницям дякуємо за надіслання творів.

Члени комісії:
д-р Олександра Копач
мґр Тоня Горохович
мґр Леся Храплива-Щур

ТАРЗАН, Ч. А7734. Тарзан дякує за пропозицію

Чому Ви, пане Тарзане, не залишитись в форті Момбік?... Ми були б горді мати такого хороброго партнера!

Дякую Вам, майоре Лєклєр, але так само як Вашим домом є пустеля, то моїм є джунґлі!

Тоді візьміть одного із арабських коней Ель Шімаля для Вашої подорожі додому!

Така подорож задовга і затяжна для такої гарної тварини!... Я краще підожду тут на караван, який йтиме в південном напрямі.